

طراحی مدل مفهومی فرایند پولشویی در فوتبال و ارائه راهکار پولشویی در فوتبال و ارائه

الگوی برای پیشگیری از آن

حسن دنیایی^{۱*}، سید عماد حسینی^۲، نصرالله محمدی^۳

چکیده

مقدمه و هدف: پولشویی یکی از فعالیت‌های غیرقانونی اقتصادی است که می‌تواند اثرات منفی‌ای در فعالیت‌های اقتصادی به بار آورد. هدف از این تحقیق شناسایی فرایندها و پیامدهای پولشویی در فوتبال و ارائه راهکارهایی برای پیشگیری از آن است.

روش‌شناسی: این تحقیق با روش آمیخته انجام شد. در بخش اول (فاز کیفی) از روش نمونه‌گیری هدفمند و تکنیک نمونه‌گیری گلوله برفی برای انجام مصاحبه‌های عمیق استفاده شد. در مجموع ۱۷ مصاحبه با خبرگان و متخصصان انجام شد و داده‌ها بر اساس رویکرد نظام‌مند طی یک فرایند سه مرحله‌ای کدگذاری شدند. در بخش دوم (فاز کمی) بر اساس نتایج فاز کیفی، پرسشنامه‌ای تدوین شد و پس از تعیین روایی و پایایی در بین نمونه‌های تحقیق توزیع شد و از طریق تکنیک مدل‌سازی معادلات ساختاری (SEM) داده‌ها اعتبارسنجی شدند.

یافته‌ها: در بخش کیفی یافته‌ها نشان دادند که مقوله‌های اصلی شامل عوامل مداخله‌گر (عدم نظارت شفاف امور مالی)؛ بسترها (عدم سلامت ساختار اقتصادی)؛ علل (مسمومیت فضای اقتصادی)؛ طبقه محوری (پولشویی)؛ استراتژی‌ها و فرایندها (ولنگاری مدیریت امور مالی) و درنهایت پیامدها (نقص کارکردی اقتصادی در فوتبال) هستند. در بخش کمی مدل نظری در حیطه تحلیل مسیر دارای برازش مطلوب بوده و از مفروضات تجربی - نظری مناسبی برخوردار بود.

نتیجه‌گیری: پولشویی فرایندی است که امکان بروز آن در بستر فوتبال بسیار محتمل است. از این رو شناخت سیستمی فرایندهای دخیل در بروز چنین پدیده‌ای و توجه به آن‌ها از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. در این راستا و براساس مدل فرایند پولشویی، به‌منظور پیشگیری از این فعالیت غیرقانونی در فوتبال باید نظارت شفاف امور مالی، سلامت ساختار اقتصادی و بهبود فضای اقتصادی جریان‌های مالی حاکم در فوتبال وجود داشته باشد تا از این طریق بتوان مدیریت کارآمد و سالم امور مالی در فوتبال را پیاده‌سازی نمود.

واژگان کلیدی: فساد مالی، فوتبال، ساختار اقتصادی، پولشویی، ورزش

۱. دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد آیت الله املی (نویسنده مسئول): تلفن: ۰۹۱۲۳۰۱۲۰۸۲، پست الکترونیکی: hassandonyae@yahoo.com

۲. استادیار مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه شهید بهشتی

۳. استادیار گروه تربیت بدنی دانشگاه پیام نور

۱- مقدمه

یکی از موضوعات مطرح در فوتبال ورود سرمایه‌داران به این ورزش به اشکال مختلف و فعالیت‌های گوناگون است. به نظر می‌رسد یکی از انگیزه‌های اصلی اقبال سرمایه‌داران به فوتبال این است که مشارکت در فوتبال راهی را برای فرار از مالیات فراهم می‌کند و به آن‌ها کمک می‌کند که از بستری مطلوب برای فعالیت‌های اقتصادی خود بهره‌گیرند (۲۹). در واقع سرمایه‌داران به واسطه ورود به فوتبال می‌توانند وام‌های مختلفی را از کانال‌های متعدد دریافت کرده و علاوه بر راهی از پرداخت مالیات، بتوانند از بستر بسیار مساعد ورزش و پخش تلویزیونی برای تبلیغات و افزایش آگاهی اجتماعی استفاده کنند. از این رو ورزش با توجه به ویژگی‌های منحصربه‌فرد خود، برای فعالیت سرمایه‌گذاران بخش خصوصی به‌عنوان یک حوزه مطلوب در نظر گرفته می‌شود (۶، ۱۲). یکی از ورزش‌های بسیار مطلوب در این راستا فوتبال است. در واقع فوتبال ورزشی است که با استفاده از اقبال عمومی، خرج خود را درمی‌آورد و باشگاه‌ها بنگاه‌های کوچک و بزرگ اقتصادی هستند. همانند شرایطی که مدیر آن باشگاه قرار است کارخانه‌ای را اداره کرده و محصولی را به بازار عرضه کند. پس همه چیز بر اساس قواعد و اصول اداره شده و همواره احتمال حضور ناظران و بازرسان وجود دارد. در واقع نهادهای مالیاتی و نظارتی به گردش پول باشگاه و البته کلیت گردش مالی در فوتبال یک کشور نظر دقیق دارند تا ابهامی اتفاق نیفتد (۱۶، ۲۵). بنابراین مدیر یک باشگاه به‌دشواری می‌تواند در چنین فضایی منابعی غیر از منابع مصوب دریافتی از دولت برای خرید بازیکن، مربی، داور، روزنامه‌نگار، ناظر و ... هزینه کند؛ زیرا صرف نظر از غیراخلاقی بودن این روش، کنترل، نظارت و حسابرسی مالی وجود دارد و مدیر باید پاسخگوی مخارج باشد. در پاره‌ای موارد چنین نیست؛ زیرا که باشگاه‌ها برای جذب مخاطبان از گروه‌ها و اقلات مختلف اجتماع باید بیش از بودجه تصویب‌شده‌شان، هزینه نمایند (۶).

بر اساس گزارش‌های منتشرشده مهم‌ترین منابع درآمدی در باشگاه‌های فوتبال، خرید و فروش بازیکنان، تبلیغات روی پیراهن و مبلغی است که سازمان لیگ برای حق پخش تلویزیونی به باشگاه می‌دهد (۲۷، ۲۱). با نگاهی اجمالی پیداست بیشتر باشگاه‌های دولتی با کسری بودجه بسیاری مواجه خواهند بود. در چنین شرایطی مدیران باشگاه‌ها، به‌منظور جبران کسری بودجه خود، متوسل به روش‌ها و راهکاری مختلفی خواهند شد. شفاف نبودن مناسبات باشگاه‌ها، نبود مرز مشخصی میان درآمدهای شخصی و تیمی، و نیز ابهام و سردرگمی در چگونگی کسب هزینه‌های مالی از منابع مختلف، دست‌به‌دست هم می‌دهد که زمینه‌های بروز رفتارهای خلاف قانون جاریه کشور فراهم شود (۱۸). علاوه بر موارد فوق کاهش استقبال تماشاگران فوتبال در سال‌های اخیر نیز یکی از منابع اصلی درآمد باشگاه‌های ورزشی را با محدودیت جدی روبه‌رو ساخته است. همچنین نبود قوانین و مقررات تعیین میزان حق پخش تلویزیونی - که در اکثر کشورهای توسعه‌یافته به‌عنوان یکی از مهم‌ترین منابع درآمدی باشگاه‌های ورزشی شناخته می‌شود - و نابسامانی در ارتباطات متقابل سازمان لیگ و سازمان صداوسیما هم این منبع درآمدی باشگاه‌ها را دچار وضعیتی پیچیده کرده است. این شرایط با فراهم نمودن بسترهای لازم برای بروز انواع رفتارهای مجرمانه، خود به نابسامانی و فساد اقتصادی در عرصه فوتبال منجر خواهد شد (۱۲). بر اساس آنچه تاکنون در خصوص چرایی و چگونگی ایجاد بسترهای مناسب برای بروز رفتارهای مجرمانه در عرصه فوتبال عنوان شد، به جرأت می‌توان گفت یکی از شایع‌ترین مصادیق فساد مالی در این عرصه، می‌تواند «پولشویی» است. پولشویی، عبارت است از مخفی کردن منبع و منشأ اصلی اموال و درآمدهای ناشی از جرم و پاک نمایاندن آن‌ها، به‌گونه‌ای که یافتن منبع اصلی مال، غیرممکن یا بسیار دشوار شود (۱۴). به عبارت دیگر، پولشویی فرایندی است که مجرم سعی می‌کند منشأ

واقعی پول‌های حاصل از فعالیت‌های مجرمانه را مخفی نگه دارد. اگر مجرم موفق شود، پول ماهیت غیرقانونی خود را از دست می‌دهد و به شکل قانونی ظاهر می‌شود (۲۸).

درباره زمان شروع پدیده پولشویی، عده‌ای معتقد این واژه از دهه بیست و سی در آمریکا رواج یافته و اشاره به شستشو خانه‌هایی دارد که مافیا آن‌ها را از پول نامشروع حاصل از قمار، قاچاق، فحشا و نظایر آن‌ها می‌خریده و از این طریق پول کثیف را به داخل آن‌ها تزریق می‌کردند (۲۳). برخی معتقدند کاربرد این اصطلاح به رسوایی واترگیت در اواسط دهه هفتاد در زمان ریاست جمهوری نیکسون مربوط است. از لحاظ حقوقی هم آغاز استفاده از آن را به دعوی آمریکایی در سال ۱۹۸۲ مرتبط کرده‌اند (۶). نکته مهمی که در رابطه با پولشویی وجود دارد آن است که کشورهای که در آن منشأ پول مورد سؤال نباشد و دارای اقتصاد زیرزمینی، نظام اداری ناسالم و ناکارآمد و نظام مالی غیر شفاف و فاقد سیستم نظارتی قوی باشند، استعداد بیشتری برای پول‌شویی دارند و منابع حاصل از فعالیت‌های غیرقانونی به سهولت می‌توانند وارد چرخه اقتصادی آن کشورها شده و پولشویی عملیاتی گردد (۱۱). وندزندی (۲۰۱۷) در تحقیقی تحت عنوان "پول‌های مجازی و قانون ضد پولشویی اتحادیه اروپا" به این نتیجه رسید که به دلیل وجود تجارت مجازی و افزایش شبکه‌های اینترنتی بسیار از فعالیت‌های اقتصادی در بستر مجازی انجام می‌شود که خدمات پرداخت امور مالی در چنین مجاری‌ای، بستری مناسب برای پولشویی را فراهم می‌آورند که در این راستا اتحادیه اروپا چارچوب‌هایی را تدوین نموده است که بروز چنین اقدامات غیرقانونی‌ای جلوگیری کند. وی همچنین بیان می‌کند در بستر اتحادیه اروپا بسیاری از نقل و انتقالات مالی در زمینه ورزش به شکل مجازی انجام می‌شود که به خاطر پیچیدگی این حوزه، ورزش بستری محبوب برای پولشویندگان بین‌المللی شده است (۳۱). آلبانز (۲۰۱۵) در تحقیق خود بیان می‌کند که جرائم سازمان‌یافته‌ای که معاملات آن‌ها در بسترهای مجازی رخ می‌دهد - نظیر شرط‌بندی‌های مجازی در فوتبال و اسب‌سواری - از شفافیت و نظارت بسیار اندکی برخوردارند که آن‌ها امکان بروز فعالیت‌های پولشویی را فراهم می‌کند (۱). چادویک (۲۰۰۳) در تحقیق خود بیان می‌کند که یکی از چالش‌های مهم و معاصر در سازمان‌های ورزشی وجود بسترهای بروز فساد به‌ویژه فساد اقتصادی و پولشویی است (۵). فرونزا (۲۰۱۶) در تحقیقی بیان می‌کند که ارتباط مثبتی بین فعالیت‌های شرط‌بندی و جرم‌های مالی وجود دارد. وی بیان می‌کند شرط‌بندی‌های موجود در رشته‌های ورزشی به‌ویژه فوتبال که در بسترهای مجازی انجام می‌شود، امکان بروز جرائم مالی و اقتصادی نظیر پولشویی را فراهم نموده و از این طریق ورزش به‌عنوان بستری برای مجرمان اقتصادی مورد استفاده قرار می‌گیرد (۱۳).

جایاسری و سیوا بالان (۲۰۱۷) در تحقیقی تحت عنوان "ارزیابی ریسک قانون‌گذاری پولشویی با استفاده از شاخص درخت تصمیم‌گیری" به این نتیجه رسیدند که ریسک شناسایی اقدامات پولشویی با افزایش تعداد افراد درگیر در این اقدامات افزایش می‌یابد. بدین معنی که هر قدر از مکانیسم‌های پیچیده و افراد بیشتری برای پدیده پولشویی استفاده شود، امکان شناسایی آن کاهش یافته و زمان زیادی برای شناسایی مکانیسم پولشویی نیاز است (۱۷). روئومر (۲۰۰۶) در تحقیقی بیان می‌کند که رشد فزاینده جریان‌های مالی در فوتبال منجر شده است که این ورزش بیش‌ازپیش مورد توجه مجرمان مالی و اقتصادی قرار گیرد. بدین گونه که آن‌ها فوتبال را بستری برای تطهیر

1. Vandezande
2. Albanese
3. Chadwick
4. Frunza
5. Jayasree and Siva Balan
6. Roemer

فعالیت‌های غیرقانونی خود دانسته و به اشکال و شیوه‌های گوناگون به فعالیت‌های غیرقانونی که منجر به بروز فساد اقتصادی در فوتبال می‌شود، مشغول هستند (۲۵). بر طبق گزارش FATF^۱ در سال ۲۰۰۹، تکنیک‌هایی که برای پول‌شویی در ورزش مورد استفاده قرار می‌گیرند، شامل استفاده از پول نقد، نقل و انتقالات مالی بین‌المللی، دور زدن مالیاتی، استفاده شرکت‌های تازه تأسیس و حرفه‌های غیرانتفاعی هستند. بر طبق این گزارش در بسیاری از موارد پول‌شویی در ورزش، ارتباطاتی با روش‌های مختلف پول‌شویی شناخته شده نظیر پول‌شویی مبتنی بر تجارت، استفاده از مشاغل غیرانتفاعی برای اهداف پول‌شویی، پول‌شویی از طریق حوزه ایمنی و حوزه‌های شرط‌بندی و بنگاه‌ها وجود دارد. این گزارش نشان‌دهنده پیچیدگی روش‌های پول‌شویی و نیاز به راهکارهای دقیق و قانونی برای پیشگیری از آن است (۱۰).

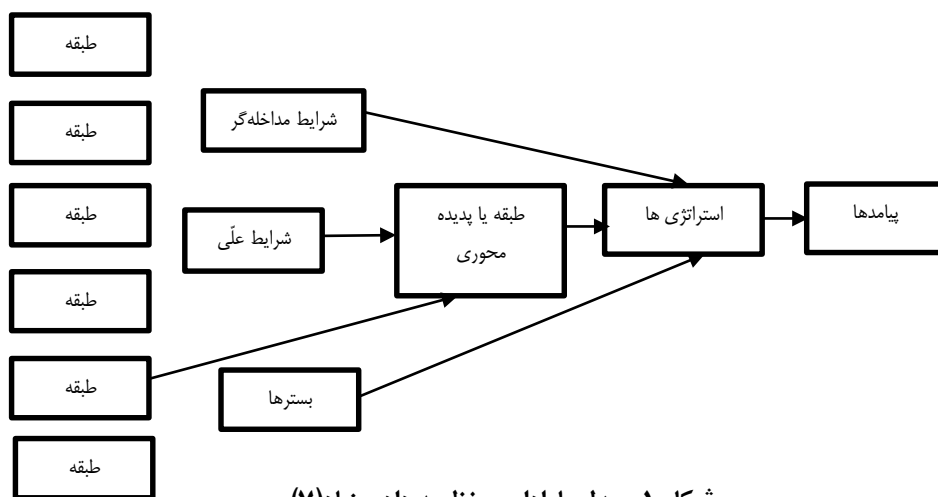
با توجه به موارد فوق می‌توان این‌گونه گمانه‌زنی کرد که بستر فوتبال نیز می‌تواند یکی از راه‌های مناسب برای پول‌شویی در نظر گرفته شود؛ زیرا مجرمان این قابلیت را دارند که کانال‌های جدیدی برای فعالیت‌های غیرقانونی خود نظیر پول‌شویی پیدا کنند. ورزش نیز یکی از این حوزه‌هاست که احتمال خطر ایجاد کانال‌های پول‌شویی در آن بالاست. با رشد اقتصادی زیاد ورزش به‌ویژه فوتبال طی دو دهه اخیر، پولی که به‌صورت تدریجی وارد حیطه ورزش شده است اثر مهمی بر ماهیت ورزش گذاشته است. این جریان پول اثرات مثبتی در این حوزه گذاشته است؛ اما باید خاطرنشان کرد که تبعات منفی و نامطلوبی نیز به جا گذاشته است. به‌منظور شناخت بهتر، این مطالعه بخش‌های مستعدی که در بازار فوتبال جریان‌های مجرمانه پول‌شویی را تسهیل می‌کند، مورد شناسایی قرار می‌دهد. در این مطالعه حوزه‌هایی در فوتبال شناسایی می‌شوند که به‌عنوان ابزاری برای فعالیت‌های مجرمانه نظیر پول‌شویی عمل می‌کنند. پس از شناسایی این حوزه، پول‌شویی از طریق فوتبال به‌صورت عمیق‌تر و با جزئیات بیشتر مورد شناسایی قرار می‌گیرد؛ زیرا شناخت محض روش‌های پول‌شویی برای مبارزه با آن به‌تنهایی کافی نیست و باید راهکارهایی برای پیشگیری از آن ارائه شود (۲۱). البته باید خاطرنشان ساخت دلیل طرح مسئله بررسی پدیده پول‌شویی در فوتبال این نیست که این پدیده صد در صد در فوتبال ایران وجود دارد؛ در واقع هدف شناسایی بسترها و زمینه‌های پیدایی این پدیده و تبیین علمی پول‌شویی در فوتبال ایران و ارائه راهکارهایی برای پیشگیری از آن است.

روش‌شناسی تحقیق

این تحقیق دارای ماهیت آمیخته است؛ بدین معنی از هر دو رویکرد کمی^۲ و کیفی^۳ بهره برده است (۳). بخش اول این تحقیق با روش کیفی و استفاده از استراتژی نظریه داده بنیاد^۴ اجرا شد. با استفاده از این استراتژی پژوهشگر می‌تواند از میان حجم انبوهی از داده‌ها، به شکلی سیستماتیک و جوه اشتراک را استخراج کند و بر اساس آن به تئوری پردازی در حوزه پژوهشی خود بپردازد. این استراتژی از نوعی رویکرد استقرایی بهره می‌گیرد؛ یعنی روند شکل‌گیری تئوری در این استراتژی حرکت از جزء به کل است. هدف عمده این استراتژی تبیین یک پدیده از طریق مشخص کردن عناصر کلیدی (مفاهیم^۵، مقوله‌ها^۶ و قضیه‌ها^۷) آن پدیده و سپس

1. Financial Action Task Force (FATF)
2. Mixed method
3. Quantitative
4. Qualitative
5. Grounded Theory
6. Concepts
7. Categories
8. Propositions

طبقه‌بندی روابط این عناصر درون بستر و فرایند آن پدیده است. تولید و خلق مفاهیم، مقوله‌ها و قضیه‌ها نیز فرایندی چرخه‌ای - تکراری است (۸). در این استراتژی سؤالات پژوهش به‌جای آنکه به شکل فرضیه‌های خاص مطرح شوند، باید باز و کلی باشند و تئوری حاصله باید تبیین‌گر پدیده‌ای باشد که مورد بررسی است. سه فرایند هم‌پوش در فرایند تحلیل نظریه داده بنیاد وجود دارد که عبارت‌اند از: کدگذاری باز؛ کدگذاری محوری و کدگذاری انتخابی^۲. در نظریه داده بنیاد جمع‌آوری و تحلیل داده‌ها به‌طور آگاهانه هم‌زمان انجام می‌شوند و گردآوری داده‌های اولیه به‌منظور شکل‌گیری روند جمع‌آوری مداوم داده‌ها صورت می‌گیرد تا برای پژوهشگر فرصت‌هایی را فراهم کند تا میزان کفایت مقوله‌های مناسب را افزایش دهد (۲۶). آنجایی که در این تحقیق پدیده پولشویی به‌صورت سیستمی و همه‌جانبه مورد بررسی قرار گرفت، به یک قالب جامع نیاز بود. بر این اساس برای طراحی مدل در فاز کیفی از مدل پارادایمی نظریه داده بنیاد استفاده شد (۷). از این‌رو در مدل‌های تجزیه و تحلیل داده‌های کیفی بر اساس استراتژی نظریه داده بنیاد سعی شد پس از مفهوم‌بندی، مقوله‌بندی و تعیین طبقات، یک طبقه به‌عنوان طبقه محوری انتخاب شد و سایر طبقات به‌عنوان بسترها، عوامل مداخله‌گر، عوامل علی، فرایندها و استراتژی‌ها و درنهایت پیامدها جایگذاری می‌شوند. شکل مدل پارادایمی به شرح زیر است.

شکل ۱- مدل پارادایمی نظریه داده بنیاد (۷)

در مرحله دوم به تحلیل کمی و اعتبارسنجی مدل پارادایمی پرداخته شد. در واقع در این مرحله بر اساس مدل به‌دست‌آمده در مرحله کیفی پرسشنامه‌ای طراحی شد که بسترها و زمینه‌ها، شرایط علی و مداخله‌گر در بروز پدیده پول‌شویی در فوتبال را مورد سنجش قرار می‌داد. به‌صورت کلی روش‌شناسی تحقیق در قالب لایه‌های فرایند تحقیق به شرح جدول شماره ۱ است (۹).

جدول-۱ لایه‌های فرایند پژوهش

نوع	مؤلفه
اکتشافی - بنیادی	ماهیت پژوهش
رویکرد ترکیبی (کیفی - کمی)	نحوه انجام پژوهش
پراگماتیسم	پارادایم حاکم بر پژوهش
استقرایی	رویکرد پژوهش
تئوری داده بنیاد/ پیمایش	استراتژی پژوهش
مصاحبه / پرسشنامه / مطالعات نظری موجود	منبع گردآوری داده‌ها
داده بنیاد/ مدل‌سازی معادلات ساختاری (SEM)	روش تجزیه و تحلیل داده‌ها

در بخش اول تحقیق (فاز کیفی)، در انتخاب نمونه آماری جهت مصاحبه‌های عمیق سعی شد تا هم از افراد دارای تحصیلات دانشگاهی (اعضای هیئت علمی) و هم از افراد دارای تجربیات مدیریتی در سازمان‌های ورزشی استفاده شود. جامعه آماری در این تحقیق شامل اعضای هیئت علمی رشته مدیریت ورزشی، جامعه‌شناسی، اقتصاد، حقوق، کلیه مدیران عالی، میانی و عملیاتی وزارت ورزش و جوانان و فدراسیون فوتبال و کلیه افراد دارای تجربه در حوزه سازمان‌های ورزشی با توجه به ویژگی‌ها و شاخص‌هایی است که در پی خواهد آمد. نمونه تحقیق از بین افراد جامعه آماری انتخاب شد. شاخص‌های محقق جهت نمونه‌گیری از میان جامعه آماری عبارت‌اند از:

- افراد آشنای با ادبیات حقوق؛
- افراد آشنای با مدیریت ورزش؛
- افراد آشنای با ادبیات اقتصاد؛
- افراد آشنای با ادبیات جامعه‌شناسی؛
- افراد دارای کتاب و مقاله علمی - پژوهشی تألیف شده در هر کدام از زمینه‌های ذکر شده در بالا؛
- افراد دارای سابقه تدریس در هر کدام از زمینه‌های ذکر شده در بالا؛
- افراد دارای تجربه کاری در هر کدام از زمینه‌های ذکر شده در بالا.

در مرحله کیفی تحقیق، جهت نمونه‌گیری برای انجام مصاحبه‌های عمیق از روش نمونه‌گیری هدفمند^۱ و تکنیک نمونه‌گیری گلوله برفی^۲ استفاده شد. در این تکنیک یک گروه اولیه جهت مصاحبه انتخاب می‌شوند و سپس گروه‌های بعدی جهت مصاحبه توسط همین گروه معرفی می‌شوند و نمونه‌گیری تا جایی زمانی تداوم می‌یابد که پژوهش به اشباع نظری و کفایت برسد. در مجموع ۱۷ مصاحبه با خبرگان و متخصصان انجام شد. در واقع نمونه‌گیری تا جایی تداوم یافت (۱۷ مصاحبه) که پژوهش به اشباع نظری و کفایت رسید. پس از مطالعه و بررسی مبانی نظری، داده‌های خام به صورت استقرایی از مصاحبه‌های عمیق با نخبگان و متخصصان به دست آمده و به صورت هم‌زمان با اجرای مصاحبه‌ها و بر اساس نظریه داده بنیاد با رویکرد نظام‌مند تجزیه و تحلیل شدند. نمونه‌ای از روش تجزیه و تحلیل داده‌ها در جدول زیر نشان داده شده است.

1. Purposive
2. Snow ball

جدول ۲- نمونه‌ای از کدگذاری مصاحبه‌های عمیق

نشانگر	کدگذاری باز	کدگذاری محوری	کدگذاری گزینشی	
P1,P11,P9,P7,P6,P7	<ul style="list-style-type: none"> وجود ساختار قدیمی با انعطاف‌پذیری پایین در فوتبال 	ساختار شکننده نظام اداری در فوتبال	ولنگاری مدیریت اموری مالی	
	<ul style="list-style-type: none"> چندگانگی نقش‌های نظام اداری فوتبال کشور 			
	<ul style="list-style-type: none"> فقدان ساختار مشخص و شفاف امور مالی در فوتبال 			
	<ul style="list-style-type: none"> وجود ثبات بیش‌از اندازه در ساختار مدیریتی فوتبال 			
	<ul style="list-style-type: none"> عدم واکنش نظام ساختاری فوتبال به تغییرات بین‌المللی 			
	<ul style="list-style-type: none"> باندی بودن ساختار حاکم در فوتبال 			
	P2,P3,P12,P11,P2,P11			درگیر بودن تعداد ذینفعان متعدد و جریان‌های مالی
	P11,P3,P2,P14,P6			وجود نهادهای قانونی با مدیریت غیرحرفه‌ای
	P8,P12,P4,P11,P13,P9			کانال‌های غیر شفاف تأمین مالی
	P3,P2,P16,P1,P7			استفاده از پاداش‌ها و هبه‌های نامشخص در فوتبال
P15,P3,P12,P11	قابلیت پنهان شدن هسته اصلی منابع مالی سرمایه‌گذاری شده			
P15,P12,P14,P10,P16	نفوذ آسان و بدون کنترل در سازوکار فوتبال			

در بخش دوم تحقیق (فاز کمی)، بر اساس مؤلفه‌های برخاسته از مدل، نمونه‌های تحقیق بر اساس شاخص‌های تعریف‌شده در انتخاب نمونه‌ها در فاز کیفی، به شکل تصادفی - هدفمند انتخاب شد؛ بدین گونه که بر اساس پارامترهای موجود در مدل مفهومی فاز کیفی، به ازای هر پارامتر ۲۰ نمونه انتخاب شده (۲۲) و پرسشنامه‌ها در نهایت در بین ۱۰۰ نفر از متخصصانی که دارای معیارهای تعریف‌شده بودند (از طریق لیست تهیه‌شده از سوی محقق بر مبنای جستجوها و اظهارنظرهای صورت گرفته برای متخصصانی که دارای معیارهای تعیین شده بودند) توزیع شد. پرسشنامه تدوین شده بخش کمی بر اساس طیف چند ارزشی

بوگاردوس و سؤالات بسته طراحی شده بود. در نهایت برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از مدل‌سازی معادلات ساختاری (SEM) با استفاده از نرم‌افزار LISREL/8.2 بهره گرفته شد.

نتایج و یافته‌های تحقیق

از آنجایی که فرایند تحقیق کیفی ماهیتی غیرخطی دارد، در فاز کیفی تحقیق، فرایند کدگذاری‌ها بارها و بارها تکرار شد که در نهایت طبقات و مقوله‌های مانع و جامعی ایجاد گردید. بر اساس رویه‌های مطرح شده در قسمت روش‌شناسی و همچنین نمونه کدگذاری ارائه شده در بالا مقوله‌های اصلی مدل به شرح زیر است.

جدول ۳- مقوله‌های اصلی مدل

مقوله‌های اصلی

عوامل مداخله‌گر: (عدم نظارت شفاف امور مالی)

بسترها: (عدم سلامت ساختار اقتصادی)

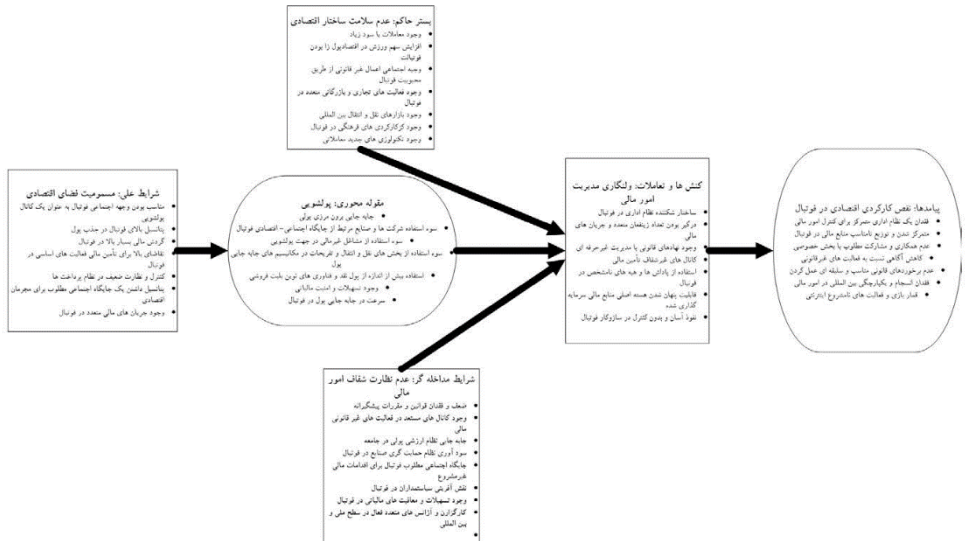
علل: (مسمومیت فضای اقتصادی)

طبقه محوری: (پولشویی)

استراتژی‌ها و فرایندها: (ولنگاری مدیریت اموری مالی)

پیامدها: (نقص کارکردی اقتصادی در فوتبال)

برای نمایش کدهای گزینشی و قابل فهم بودن آن‌ها لایه‌های تفکیک شده‌ای را ارائه کرده و در نهایت بر اساس قرار گرفتن لایه‌ها در کنار هم، مدل نهایی تحقیق به شرح زیر ارائه شده است.

شکل ۲- مدل پولشویی در فوتبال

در بخش دوم تحقیق (بخش کمی) پس از تجزیه و تحلیل داده‌های کمی شاخص‌های مرتبط با نیکویی برازش و خطاهای اندازه‌گیری به دست آمد که در این زمینه، از سه شاخص متفاوت استفاده گردید. با تأکید بر تمامی این سه شاخص، مشخص گردید که مدل مزبور، از برازش برخوردار است و کارایی بالایی در توصیف روابط بین متغیرها داراست. جدول زیر معرف شاخص‌های مرتبط با برازش مدل ارائه شده توسط محقق است.

جدول ۴- شاخص‌های برازش مدل تحقیق

شاخص برازش	میزان	ملاک	تفسیر
X^2	۱۵۴/۸۷۶ با	-	برازش مطلوب
	درجه آزادی ۸۴		
مطلق	p value	بیشتر از ۰/۰۵	برازش مطلوب
	شاخص نیکویی برازش (GFI)	۰/۹۴	بیش از ۰/۹۰
تطبیقی	شاخص توکر- لویس (TLI)	۰/۹۳	بیش از ۰/۹۰
	شاخص برازش بنتلر- بونت (BBI)	۰/۹۸	بیش از ۰/۹۰
مقتصد	شاخص برازش تطبیقی (CFI)	۰/۹۷	بیش از ۰/۹۰
	ریشه میانگین مربعات خطای برآورد (RMSEA)	۰/۰۰۰۱۳	کمتر از ۰/۰۵
	شاخص برازش مقتصد هنجار شده (PNFI)	۰/۷۱	بیشتر از ۰/۰۵

برای آزمون اینکه مدل پژوهش از برازش مناسبی برخوردار است؛ از شاخص‌های برازش مدل استفاده شد. بر اساس زیرنویس مدل، مقدار آماره X^2 برابر با ۱۵۴/۷۸۶ با درجه آزادی ۸۴ است. این مقدار از مقدار بحرانی X^2 با درجه آزادی ۸۴ کمتر است که نشان‌دهنده تأیید مدل خواهد شد. همچنین p value متناظر با آن ۰/۰۱۸۷ است که با توجه به اینکه بیشتر از ۰/۰۵ است؛ قابل قبول بوده و تأیید می‌شود. شاخص نیکویی برازش (GFI) ۰/۹۴ است که نشان‌دهنده قابل قبول بودن این میزان برای برازش مطلوب مدل است. مقدار ریشه میانگین مربعات خطای برآورد (RMSEA) که شاخص دیگر نیکویی برازش است نیز ۰/۰۰۰۱۳ هست که با توجه به اینکه کمتر از ۰/۰۵ است، قابل قبول بوده و نشان‌دهنده تأیید مدل پژوهش هست. دیگر شاخص‌های نیکویی برازش برای معادلات ساختاری بدین صورت است که مقدار شاخص توکر- لویس (TLI) ۰/۹۳۳؛ شاخص برازش بنتلر- بونت (BBI) ۰/۹۸

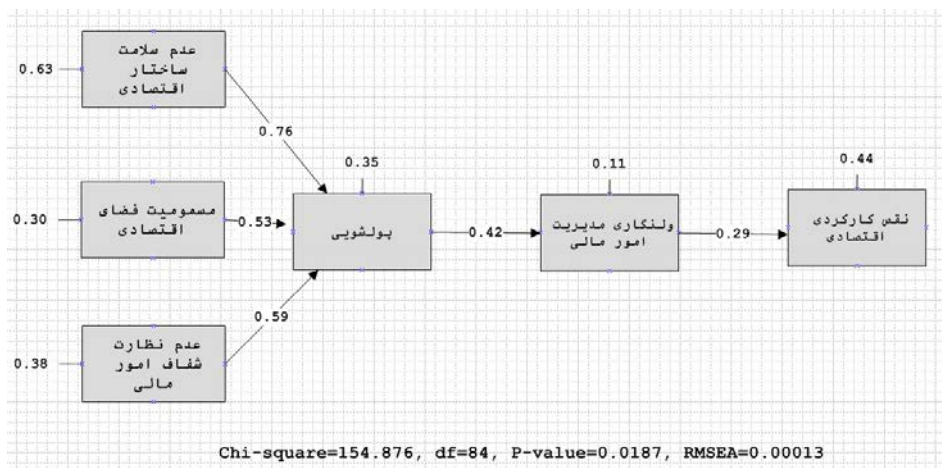
1 . Root Mean Squared Error of Approximation

2 . Tucker- Lewis Index

3 . Bentler- Bonett Index

۰/۹۸؛ شاخص برازش تطبیقی (CFI) ۰/۹۷^۱ و شاخص برازش مقتصد هنجار شده (PNFI) ۰/۷۱^۲ است که همگی نشان دهنده برازش مطلوب و تأیید مدل پژوهش است.

علاوه بر اینکه مدل نظری برازش در حیطه تحلیل مسیر، از مفروضات تجربی- نظری مناسبی برخوردار بوده، می‌توان این‌گونه تفسیر کرد که عدم سلامت ساختار اقتصادی با ضریب مسیر (PC=۰/۷۶)، مسمومیت فضای اقتصادی ضریب مسیر (PC=۰/۵۳) و عدم نظارت شفاف امور مالی ضریب مسیر (PC=۰/۵۹) بر پولشویی اثر دارند. همچنین پولشویی نیز با ضریب مسیر (PC=۰/۴۲) بر ولنگاری مدیریت امور مالی اثر دارد. در نهایت ولنگاری مدیریت امور مالی با ضریب مسیر (PC=۰/۲۹) بر نقص کارکردی اقتصادی اثرگذار است. مدل نهایی اعتبارسنجی تحقیق به شکل زیر است:

شکل ۳- نمودار تحلیل مسیر و ضرایب مسیر در مدل نهایی تحقیق

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از این تحقیق بررسی پولشویی در فوتبال و ارائه راهکارهایی برای پیشگیری از آن بود. روش تحقیق به صورت آمیخته بود که در فاز اول با استفاده از مصاحبه‌های عمیق داده‌هایی به دست آمد که از طریق کدگذاری‌های باز، محوری و انتخابی تجزیه و تحلیل شدند. بر اساس مدل پارادایمی استروس و کوربین (۲۶)، از طریق تجزیه و تحلیل داده‌ها شش مقوله اصلی در پولشویی در فوتبال شناسایی شدند که عبارت‌اند از (۱) عوامل مداخله‌گر (عدم نظارت شفاف امور مالی)؛ (۲) بسترها (عدم سلامت ساختار اقتصادی)؛ (۳) علل (مسمومیت فضای اقتصادی)؛ طبقه محوری (پولشویی)؛ استراتژی‌ها و فرایندها (ولنگاری مدیریت امور مالی) و در نهایت پیامدها (نقص کارکردی اقتصادی در فوتبال). در راستای این نتیجه تحقیق می‌توان این‌گونه بیان کرد که پولشویی در فوتبال ماهیتی فرایندی دارد؛ بدین گونه که اجزای مختلفی در کنار یکدیگر قرار گرفته و در نهایت منجر به پیامدهایی می‌شوند. فرایندی بودن پدیده پولشویی در فوتبال هم‌راستا با نتیجه تحقیق جایاسری و سیوا بالان

1 . Comparative Fit Index

2 . Parsimonious Normed Fit Index

(۲۰۱۷) مکانیسم‌های پیچیده‌ای در پولشویی دخیل هستند که ردگیری افراد و نهادهای درگیر در این پدیده را با مشکل روبه‌رو می‌کنند. در واقع به این امر اشاره کردند که هر قدر از مکانیسم‌های پیچیده و افراد بیشتری برای پدیده پولشویی استفاده شود، امکان شناسایی آن کاهش یافته و زمان زیادی برای شناسایی مکانیسم پولشویی نیاز است (۱۷). بر این اساس استفاده از مدل پارادایمی برای صورت‌بندی و بازنمایی (۷) پدیده پولشویی در فوتبال می‌تواند یکی از روش‌های مطلوب برای مطالعه این پدیده باشد. بر اساس مدل پارادایمی، در فرایند پولشویی در فوتبال سه مقوله اصلی زمینه‌ساز هستند که عبارت‌اند از عدم نظارت شفاف امور مالی؛ عدم سلامت ساختار اقتصادی و مسمومیت فضای اقتصادی. این سه مقوله در نهایت منجر به بروز پولشویی در فوتبال می‌شوند. این مقوله‌ها در به‌صورت ضمنی در تحقیقات آلبانز (۲۰۱۵)، چادویک (۲۰۰۴)، فیلیپکووسکی (۲۰۰۸)، فرونزا (۲۰۱۶)، روثومر (۲۰۰۶)، گزارش FATF در سال ۲۰۰۹، و نندزندی (۲۰۱۷) مورد اشاره قرار گرفته است (۱، ۱۱، ۱۳، ۲۵، ۱۰۵). در این راستا باید بیان نمود که پولشویی تنها نقل و انتقال و مبادله یا خرید و فروش نیست بلکه وسیع‌تر از این مفاهیم است. مقصود اصلی این است که پولشویی درآمد نامشروع را مشروع جلوه دهند و به شرط وجود شرایط ساختاری مطلوب، در سیستم اقتصادی جامعه وارد نمایند. از آنجایی که پولشویی هم به تکمیل عمل نامشروع کمک می‌کند و هم در حقیقت بخشی از همان عمل نامشروع است و علاوه بر آن زبان‌های متعددی برای جامعه و اقتصاد ملی دارد نباید اجازه داده شود مبالغ هنگفت نامشروع را به وسیله ظرفیت‌ها و امکانات و سیستم‌های مدرن موجود وارد بازار و روند فعل و انفعالات اقتصادی کنند و با این عمل هم مستلزم وجود شفافیت امور مالی است. نکته قابل توجه در رابطه با این مسئله آن است که همان‌گونه که در بخش اعتبارسنجی مدل (بخش کمی) نشان داده شد، در بین سه مقوله اصلی اثرگذار بر پولشویی، عدم سلامت ساختار اقتصادی حاکم بر فوتبال بیشترین تأثیر را بر پولشویی دارد. این مقوله در بند سوم از گزارش AFTF در سال ۲۰۰۹ در مورد پولشویی در فوتبال مورد تأکید قرار گرفته است. در این بند قید شده است که در ساختار حاکمه فوتبال نقاط حساس و حوزه‌هایی در ساختار و بستر مالی وجود دارد که این پدیده را در مقابل پولشویی بسیار شکننده کرده است (۱۰). علاوه بر این وجود حامیان مالی و برنامه‌های متعدد حمایت‌گری مالی منجر به وجود ذینفعان متعدد در عرصه فوتبال شده است که خود می‌تواند لایه‌های اقتصادی موجود در این رشته ورزشی را افزایش دهد (۱۹، ۲۰) با توجه به موارد فوق تغییر در ساختار اقتصادی حاکم در فوتبال و انطباق آن با سیاست‌ها و مبانی فوتبال حرفه‌ای از اهمیت بالایی برخوردار است. از آنجایی که پولشویی بنا بر تعاریف حقوقی یک جرم ثانویه شناخته می‌شود؛ درآمدهای ایجاد شده از جرم‌های اولیه، نیاز به فرایندهایی دارد که بتواند در ساختار اقتصاد رسمی جریان یابد و بدون هزینه‌های امنیتی و حقوقی قابل استفاده شود. از این رو تعداد جرائمی که درآمدها آن‌ها نیاز به فرایندهای پولشویی دارد عامل تعیین‌کننده‌ای برای مقابله با پولشویی و ساختار اقتصاد غیررسمی و غیر شفاف است (۲۹). وجود ساختار ثابت و غیر قابل انعطاف در فدراسیون فوتبال ایران خود می‌تواند امکان پیش‌بینی آینده و شناسایی فرایندهای موجود را تسهیل نموده و این خود منجر به ایجاد بسترهای مناسب برای پدیده‌های غیرقانونی اقتصادی و مالی در بستر فوتبال شود. در کنار این ساختار ناسالم اقتصادی، عدم نظارت شفاف امور مالی و مشخص نبودن نهادهای رصد کننده فعالیت‌های اقتصادی به اشکال مختلف در فوتبال، منجر می‌شود بروز پدیده‌ای نظیر پولشویی تسهیل شود. این در حالی است که نظیر بسیاری از بخش‌های اجرایی، قسمت اعظمی از فعالیت‌ها و اقدامات فدراسیون فوتبال در بسترهای مجازی صورت می‌گیرد که بر این اساس شفافیت نظارت با چالش‌هایی روبه‌رو خواهد شد. این امر توسط آلبانز (۲۰۱۵) در تحقیقی مورد تأکید قرار گرفته است که

فعالیت‌هایی سازمان یافته‌ای که معاملات آن‌ها در بسترهای مجازی رخ می‌دهد- نظیر شرط‌بندی‌های مجازی در فوتبال و اسب‌سواری- از شفافیت و نظارت بسیار اندکی برخوردارند که این امر امکان بروز فعالیت‌های پولشویی را فراهم می‌کند(۱).

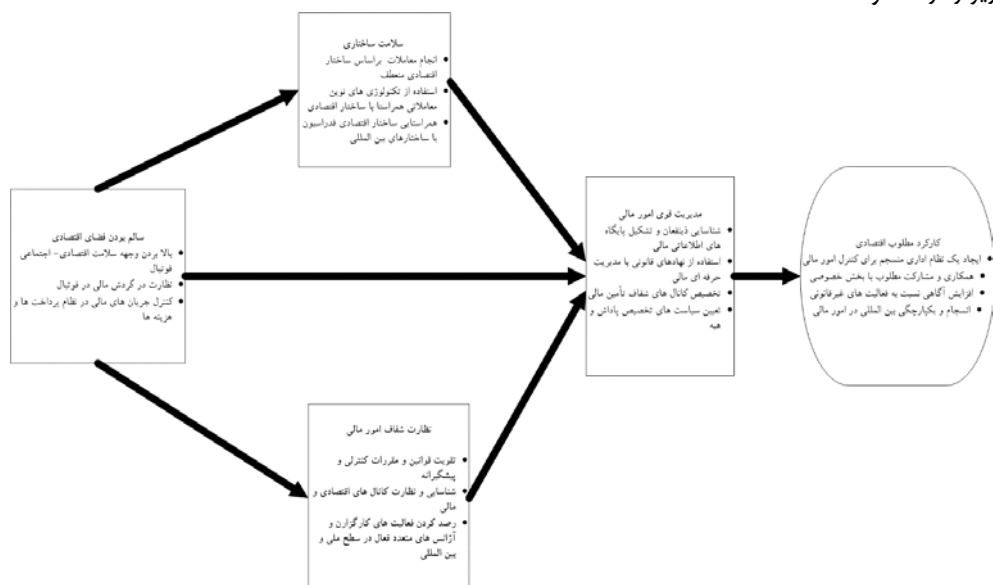
بر اساس مدل بازنمایی شده تحقیق از پدیده پولشویی در فوتبال، این پدیده شامل مؤلفه‌هایی از قبیل جابه‌جایی برون مرزی پولی؛ سوءاستفاده شرکت‌ها و صنایع مرتبط از جایگاه اجتماعی- اقتصادی فوتبال؛ سوءاستفاده از مشاغل غیرمالی در جهت پولشویی؛ سوءاستفاده از بخش‌های نقل‌وانتقال و تفریحات در مکانیسم‌های جابه‌جایی پول؛ استفاده بیش‌ازاندازه از پول نقد و فناوری‌های نوین بلیت‌فروشی؛ وجود تسهیلات و امنیت مالیاتی؛ سرعت در جابه‌جایی پول در فوتبال است که همگی آن‌ها می‌توانند در فرایندها و استراتژی‌هایی درگیر شوند که در نهایت بروندادهای اقتصادی خاص خود را داشته باشند. همان‌گونه که در گزارش FATF در سال ۲۰۰۹ اشاره شده است. وجود جریان‌های متعدد مالی، معاملات پیچیده و غیر شفاف، معاملاتی که توسط مالکان باشگاه‌ها با بازیکنان انجام می‌شود، بازارهای نقل‌وانتقال، فعالیت‌های مربوط به کسب میزبانی مسابقات، حقوق مربوط به تصویر و مالکیت، حمایت گری مالی و توافقات صحنه‌گذاری، از جمله حوزه‌هایی هستند که میزان ریسک فعالیت‌های غیرقانونی و پولشویی را بالا می‌برند(۱). همان‌گونه که در تحقیقاتی که توسط رابرتز و همکاران(۲۰۱۶) بیان شده وجود برنامه‌های متنوع حمایت گری مالی و توافقات صحنه‌گذاری می‌تواند احتمال بروز فساد مالی را افزایش دهد(۲۴). علاوه بر این در تحقیقات کولزیچکی و کوینگ استونفر (۲۰۱۶) به نگرانی حامیان مالی از فعالیت‌های غیرقانونی و فساد مالی اشاره شده (۱۹) و همچنین تحقیقات ماسون و همکاران(۲۰۰۶) که به بروز فساد مالی ناشی از سطح بالای فعالیت‌ها و اقدامات مالی در سازمان‌های بزرگ ورزشی نظیر کمیته بین‌المللی المپیک اشاره کرده‌اند(۲۰)، همگی نشان‌دهنده بستر مناسب فوتبال برای فعالیت‌های غیرقانونی مالی نظیر پولشویی هستند. در این راستا باید به این اشاره کرد که بر اساس مدل این ولنگاری مدیریت اموری مالی مقوله‌ای اصلی در تبدیل پولشویی به یک نقص کارکردی اقتصادی است. این امر در مدل اعتبارسنجی(بخش کمی) به خوبی نشان داده شده است که در آن ولنگاری مدیریت امور مالی بر نقص کارکردی اقتصادی اثر معنی‌داری دارد(۲۹/PC) و خود نیز از پدیده پولشویی تأثیر می‌پذیرد(۴۲/PC). ولنگاری مدیریت امور مالی که به‌عنوان استراتژی‌ها و فرایندهای مدل نقش ایفا می‌کند شامل مؤلفه‌هایی از قبیل درگیر بودن تعداد ذینفعان متعدد و جریان‌های مالی؛ کانال‌های غیر شفاف تأمین مالی؛ استفاده از پاداش‌ها و هبه‌های نامشخص در فوتبال؛ قابلیت پنهان شدن هسته اصلی منابع مالی سرمایه‌گذاری شده؛ و نفوذ آسان و بدون کنترل در سازوکار فوتبال است. این مؤلفه‌ها در تحقیقات فیلیپکووسکی(۲۰۰۸)، فریک(۲۰۰۹)، انجمن فوتبال(۲۰۰۸) و گزارش FATF(۲۰۰۹) به‌عنوان مؤلفه‌های مهم در فعل‌وانفعالات پدیده پولشویی مورد اشاره قرار گرفته‌اند(۱۰، ۲۷، ۱۱، ۱۲). در این فعل‌وانفعالات در این مدل تحت عنوان ولنگاری مدیریت امور مالی نام‌گذاری شده‌اند، تأکید زیادی بر ذینفعان و کانال‌های غیر شفاف تأمین مالی و هبه‌ها و پاداش‌ها شده است. همان‌گونه که فیلیپکووسکی (۲۰۰۸) در تحقیقی بیان می‌کند بسترها و حوزه‌هایی که در آن منشأ پول و پاداش‌های افراد مورد سؤال نباشد و دارای اقتصاد زیرزمینی، نظام اداری ناسالم و ناکارآمد و نظام مالی و کانال‌های غیر شفاف و فاقد سیستم نظارتی قوی باشند، استعداد بیشتری برای پول‌شویی دارند و منابع حاصل از فعالیت‌های غیرقانونی به سهولت می‌توانند وارد چرخه اقتصادی آن کشورها شده و پولشویی عملیاتی گردد(۱۱). همچنین نگرش افراد

1 . Roberts

2 . Kulczycki and Koenigstorfer

نسبت به فساد نیز روزبه‌روز حالت خنثی به خود گرفته و در نتیجه بروز رفتارهای منفی می‌تواند در سطح سازمان‌های ورزشی افزایش یابد (۱۵).

بر اساس مدل بازنمایی شده از پدیده پولشویی در فوتبال، پیامد این پدیده نقص کارکردی اقتصادی در فوتبال است که از مؤلفه‌های آن می‌توان به فقدان یک نظام اداری متمرکز برای کنترل امور مالی؛ عدم همکاری و مشارکت مطلوب با بخش خصوصی؛ کاهش آگاهی نسبت به فعالیت‌های غیرقانونی؛ عدم برخوردهای قانونی مناسب و سلیقه‌ای عمل کردن؛ و فقدان انسجام و یکپارچگی بین‌المللی در امور مالی؛ اشاره کرد. همان‌گونه که ملاحظه می‌شود برخی از این پیامدها اقتصادی و برخی دیگر فرهنگی-اجتماعی هستند. به‌صورت یک جمع‌بندی کلی می‌توان این‌گونه بیان نمود که پولشویی فرایندی است امکان بروز آن در بستر فوتبال بسیار محتمل است. از این رو بر اساس مدل بازنمایی و اعتبارسنجی شده پولشویی در فوتبال، برای پیشگیری از بروز آن می‌توان الگو و راهکارهای زیر را ارائه نمود:

شکل ۴- الگو و راهکارهای پیشگیری از پولشویی در فوتبال

منطق الگوی پیشگیری از پولشویی در فوتبال، مدل تحلیل سه‌شاخگی میرزایی اهرنجانی است. بر اساس این مدل پدیده‌ها برحسب سه دسته عوامل رفتاری، ساختاری و زمینه‌ای مورد بررسی و تجزیه و تحلیل قرار می‌گیرند (۲). بر اساس این الگو برای پیشگیری از پولشویی در فوتبال باید فضای اقتصادی سالم و سلامت ساختاری به همراه نظارت شفاف امور مالی و اقتصادی وجود داشته باشد (۱۵). در واقع بر اساس مدل سه‌شاخگی (ساختار، زمینه و رفتار) برای پیشگیری از بروز پولشویی در بستر فوتبال کشور باید ساختار (ساختار اقتصادی)، زمینه (فضای اقتصادی) و رفتار (نظارت امور مالی) با سلامت کامل و بر اساس شاخص‌های بین‌المللی صورت گیرد. در صورتی که ساختار اقتصادی سالم، فضای اقتصادی سالم و نظارت مستمر امور مالی و اقتصادی وجود داشته باشد، یک مدیریت قوی امور مالی در فدراسیون فوتبال حاکم خواهد شد که به تبع پیامد آن کارکرد مطلوب اقتصادی فدراسیون فوتبال است.

منابع و مأخذ

1. Albanese J S (2015) Transnational Organized Crime (Seventh Edition), Chapter 8, pp: 211-251.
2. Alderfer, C. P. (1980). The methodology of organizational diagnosis. *Professional Psychology*, 11(3), 459.
3. Andrew, D. P., Pedersen, P. M., & McEvoy, C. D. (2011). *Research methods and design in sport management*. Human Kinetics.
4. Brooks, G. (2012). Online gambling and money laundering: "views from the inside". *Journal of Money Laundering Control*, 15(3), 304-315.
5. Chadwick, S. (2014). Still to be fixed: corruption posing new challenges for sport business researchers. *Sport, Business and Management: An International Journal*, 4(1).
6. Commission of the European Communities (2008), *Report from the EU Sport Forum* organized by the European Commission in Biarritz on 26-27 November 2008, Brussels.
7. Creswell, J. (2015). *Educational Research: Planning, Conducting, and Evaluating Quantitative and Qualitative Research*. Saddle River, NJ: Prentice Hall.
8. Creswell, J. W., & Poth, C. N. (2010). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches*. Sage publications.
9. Danaeefar, H (2011) *Theory building: Fundamentals and methodologies*, SAMT publication [Persian].
10. FATF. (2009). *Money laundering through the football sector*. OECD Publishing.
11. Filipkowski, Wojciech (2008), Cyber Laundering: An Analysis of Typology and Techniques, *International Journal of Criminal Justice Sciences*, vol. 3, p.15-27.
12. Frick, B. (2009), "Globalization and Factor Mobility, The Impact of the „Bosman Ruling“ on Player Migration in Professional Soccer", *Journal of Sports Economics*, Volume 10, Number 1, Sage Publications, Thousand Oaks, CA, pp. 80-106.
13. Frunza C. M (2016) The Link Between the Betting Industry and Financial Crime, *Solving Modern Crime in Financial Markets*, p p: 77-121.
14. Hugel, P., & Kelly, J. (2003). Internet gambling, credit cards and money laundering. *Journal of Money Laundering Control*, 6(1), 57-65.
15. Hwang, G. (2016). Understanding Sport Corruption: An Examination of People's Perceptions toward Corruptions. *Psychology*, 6(4), 250-7.
16. James, R. Richards (2007) *Transnational Organizations Cyber Crime, Electronic Banking System and Money Laundering: A Handbook for Law Enforcement Officers*, CRS Press.

17. Jayasree V, Siva Balan R.V (2017) Money laundering regulatory risk evaluation using Bitmap Index-based Decision Tree, *Journal of the Association of Arab Universities for Basic and Applied Sciences*, Volume 23, pp: 96-102.
18. Johnson, G. (2006), *Football and Gangsters*, Mainstream Publishing, Edinburgh.
19. Kulczycki, W., & Koenigstorfer, J. (2016). Why sponsors should worry about corruption as a mega sport event syndrome. *European Sport Management Quarterly*, 16(5), 545-574.
20. Mason, D. S., Thibault, L., & Misener, L. (2006). An agency theory perspective on corruption in sport: The case of the International Olympic Committee. *Journal of Sport Management*, 20(1), 52-73.
21. McCarthy, k. J, Santen p. V, Fiedler. I (2015) Modeling the money launderer: Micro theoretical arguments on anti-money laundering policy, *International Review of Law and Economics*, Volume 43, pp: 148-155.
22. Nunnally, J.C. (1978). *Psychometric theory* (2nd ed.). New York: McGraw Hill.
23. Ranon, Stevens (2008), Anti-Money Laundering Initiatives under the USA Patriot ACT: www.Stradley.com
24. Roberts, S., Chadwick, S., & Anagnostopoulos, C. (2017). Sponsorship programmers and corruption in sport: management responses to a growing threat. *Journal of Strategic Marketing*, 1-18.
25. Roemer, H. (2006), contribution to the workshop "The business of sport and corruption" at the 12th International Anti-Corruption Conference, Guatemala City, 17 November 2006.
26. Strauss, A., & Corbin, J. (1998). *Basics of qualitative research techniques*. Sage publications.
27. The Football Association (2008), *Money Laundering and the Proceeds of Crime Act: Guidance for Football Clubs*, the Football Association, London.
28. The Vienna Convention The. (1988). U.N. Convention Against illicit Traffic in narcotic drugs and psychotropic substance.
29. Transparency International (Ed.). (2016). *Global corruption report: sport*. Rutledge.
30. Valdez, I. (2016). Punishment, race, and the organization of US immigration exclusion. *Political Research Quarterly*, 69(4), 640-654.
31. Vandezande, Niels (2017) Virtual currencies under EU anti-money laundering law, *Computer Law & Security Review*, Volume 33, Issue 3, pp: 341-353.

Designing a conceptual model of process in money laundering on football and presenting solutions Money laundering in football and designing a model to prevent it

Hassan Donyae^{*1} - Seyed Emad Hossini² - Nasrolah Mohamadi³

(Receive:2017/07/29 accept:2017/10/13)

Abstract

Introduction: Money laundering is one of the illegal acts that has negative effects on economy. The purpose of this study is identifying contexts, conditions, process and consequences of Money laundering on football and recommend solutions to preventing it. **Methodology:** Research conducted through mixed methods in fundamental-explanatory's nature. In first part (Qualitative phase) data was collected through in-depth interviews with experts based on snowball sampling. The data were coded and analyzed based on grounded theory via systematic approach. In second part (quantitative phase) a researcher made questionnaire distributed after meet validity and reliability. In this phase data were analyzed through SEM. **Findings:** data analysis revealed that main categories are: intervening conditions (no clear supervising on financial affairs), contexts (unhealthy economic structure), causal conditions (poisoning of economic climate), phenomena (money laundering), strategies (indifference on financial management), finally, Consequences (economic malfunction on football). In quantitative phase, conceptual model was confirmed through path analysis. **Discussion and conclusion:** money laundering is a phenomenon that may happen in football. Hence, understanding process in ML and considering them is crucial act. Therefore, to prevent ML must be clear supervising on financial affairs, healthy economic structure and developed economic climate on financial channels in football. Thereby, we can implantation an efficient managing on financial affairs in football.

Key words

Financial corruption, Football, Economics structure, money laundering, sport

1 Corresponding author, Ph.D student in sport management, Islamic Azad University, Ayatollah Amoli Branch (Corresponding Author: Email: hassandonyae@yahoo.com ; Tel: +989122012082)

2 Assistant professor, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran

3 Assistant professor, Payam Nour University